

Дауэ уафэм сызэрихьэнур?

Вернер Гитт

Дауэ уафэм сызэрихьэнур?

Цыху куэд, уеблэмэ я дунейр зэраухыным егупшысхэри, зэупщыжктым гъащэ мыкӀуэщым икӀи я нэгу кышца-гъэхьарктым я пктыр лӀа иужькӀэ ахэм Тхьэм и гъусэу гъащэ мыкӀуэщӀ зэраӀэнур къазэрыпэщылтым, е ену лӀэуэрэ жэхьэнэмэм зэрыщӀлэнухэм. Америкэм щыщ бзылхугъэ Дрю Берримор илгъэсибл ныбжыым иту «НэгъуэщӀ планет-элӀ» фильмым щыджэгури цӀэрыуэ дыдэ хъуауэ щытащ. Илгъэс 28 хъуауэ (езыр 1975 гъэм къалхуащ), абы жиащ: «Си джэдум япэ сэ сылӀэмэ, си хьэдэр абы ирешх. Апхуэдэу, джэдум и пктым сыхэт нэхъ нэмыпэм, адэкӀэ сыпсэунщ». Шынагъуэкъэ апхуэдэ щӀэныгъэншагъэр икӀи делагъэ гупшысэкӀэр ажалым ехьӀлауэ?

Исус и махуэхэм деж Абы кыыхуэкӀуэхэрт цыху куэд. Ахэр псори зыхуэлгъауэр щылгъэм щыпсэуным ехьӀла иуэхугъуэхэт:

- **Шын-уэтэпсым зэщӀишта цыхуипщыр хъужыну хуейт** (Лук. 17:13);
- **нэфхэр къэплгъэжыну хуейт** (Мат. 9:27);
- **зыгуэр дӀэпыккъуэгъу хуейт адэ щӀэиныр гуэшынымкӀэ** (Лук. 12:3-14);
- **гъэунэхуакӀуэ нӀпцӀхэр хылагъэу щӀэупщӀэхэрт: паштыхьым хьэкълыктыр етын хуей, хьэмэрэ хуэмей?** (Мат. 22:17).

ИкӀи мащӀэ дыдэт Исус кыыхуэкӀуэр Абы къеупщыну уафэм зэрихьэнухэмкӀэ. Зы щӀалэщӀэ гуэр кыылтыхуэрт Исус упщӀэ къритыну: «ЕгъэджакӀуэфӀ! Сыт сщӀэн хуейр гъащӀэ мыкӀуэщӀ къэслгъэщын папщӀэ?» (Лук.18:18). Иисус абы жриащ и мылркури и гур зыкӀэрыпщӀауэ иӀэ псори ищӀэжу Езым и ужьым иту кӀуэну. Ауэ щӀалэр иктыкӀэ бейт икӀи хуеяктым Исус и чэнджэщым къедӀуэн, абы кыикырт ар гъащӀэ мыкӀуэщым зыщидзэуэ. Щыпахэщ гъащӀэ мыкӀуэщӀ уафэхэм щымылтыхуэхэри, ауэ Исус хуэзэу ар къащӀа нэужькӀэ, занщӀэу а лгъэкыныгъэр къагъэсэбӀпаш ар зыӀэрагъэхьэн папщӀэ. Псалгъэм папщӀэ, Закхей ауэ Исусыр илгъагъуну кӀудейт, ауэ абы игъуэтащ езыр зыхуеям нэхърэ нэхъыбӀж – Зэкхей деж Исус щыхьэщӀэу щыӀэу, шай ефэхэу Ӏэнэм здыпэрысым абы кыпэрыхьащ уафэр. Исус жиащ: **«Иджыпсту уи унэм и кӀегъэлыныгъэр къэсащ»**. (Лук. 19:9)

Гъащӕ мыкӕуӕщӕыр дауӕ зыӕрыбгъӕхъӕну?

И щхъӕмкӕ щыжытӕ псоми къахӕкӕ гупщысӕр мыращ:

- Уафӕ Тепщӕныгъӕр цыхум къегъуӕтыр зы махуӕ хӕхам деж. Фӕ, щӕджыкӕкӕуӕ лъапӕхӕ, фӕцӕн хуейщ: нобӕ дыдӕ зыӕрыбгъӕхъӕфынущ Тхъӕм фригъусӕн щыфлӕ-экыну гъащӕ мыкӕуӕщӕыр;
- Уафӕ Тепщӕныгъӕр зыӕрыбгъӕхъӕныр къалӕн гуӕрхӕр бгъӕзӕцӕным епхакъым;
- Уафӕ Тепщӕныгъӕм улъыхъуӕн папщӕ хуӕхъзыры-ныгъӕ хухӕхӕ уиӕн хуейкъым.

Гъащӕ мыкӕуӕщӕ къӕлтыхъуӕным етхъӕлӕ ди къарумрӕ ди гугъӕхӕмрӕ псыхӕкӕуадӕ хъунуц Тхъӕм и Псалтӕр тегъӕцӕ-пӕ дымышцӕм. Зы уӕрӕджыӕ пщацӕ гуӕрым клоуным теухуа уӕрӕд цыкӕум деж щигъӕбыдӕрт, ар уафӕм къыщыхутӕну, «абы цыху куӕдыр зӕригъӕгуфӕм папщӕ». Зы бзылӕхугъӕ бей гуӕрым, фыхуӕщӕ купсӕр зейм, иухуащ бзылӕхугъӕ тхъ-эмышцӕкӕ 20 (тӕуцӕ) зыщыпсӕуфын унӕ, ахӕм зы къалӕнт яӕр – ахӕр махуӕ къӕс зы сыхъӕтым и кӕуӕцӕкӕ Тхъӕм елӕӕун хуейт а бзылӕхугъӕ жумартым и псӕр къригъӕлыну.

Атӕ хъӕкъыпӕкӕ дауӕ уафӕм дыкъызӕрыщыхутӕфынур?

Ар къыдгуригъӕуӕн папщӕ, Исус къиуӕтащ мыпхуӕдӕ хъ-ыбар (Лук.14:16). Зы цыху гуӕрым (хъыбарым деж ар Тхъӕр ара хуӕдӕу щытщ) мурад ищӕац зӕхишӕну хъӕгъуӕлыгъу-зшхуӕ (ар уафӕм и нагъыщӕт) икӕи цыху куӕдым яхуигъӕ-кӕуащ къегъӕблагъӕ хъыбарегъащӕхӕр. Ауӕ адӕкӕ къӕхъуам укъегъӕуӕбжӕр. Къригъӕблӕгъӕ псоми, зыр зым кӕлтыхкӕу-ӕу, къахуигъӕгъуну лъауӕхӕурӕ, хъӕгъуӕлыгъуӕм къӕкӕуӕн ядакъым: «Икӕи къыщӕадзаш псоми, зӕгурыуахӕм хуӕдӕу, загъӕкъуӕншӕжу. Япӕрейм жиӕац: сӕ щыгу къӕсцӕхуӕхуащ... Етӕуанӕрейм: сӕ випщӕ къӕсцӕхуащ... Ещанӕрейм: сӕ фыз къӕсшаш икӕи абы къыхӕкӕу сынӕкӕуӕфынукъым...». Исус хъыбарыр иухащ къезыгъӕблӕгъахӕу щытам и псалтӕхӕмкӕ: **«Сыт щхъӕкӕ жыпӕмӕ вжызоӕр, а къезгъӕблӕгъауӕ щытахӕм ящыщ зыми зыуилӕхъӕнукъым си пщыхъӕщ-хъӕшхӕр»** (Лук. 14:24).

Абы къокыр: Уафӕ Тепщӕгъуӕр икӕи зыӕрыбгъӕхъӕфынуц, икӕи пфӕкӕуӕдыфынуц. Нӕхъыщхӕр мыращ – къӕтщтӕну егъӕблӕгъӕныгъӕр хъӕмӕрӕ абы зыпыуддзыну. Абы нӕхъ къызӕрыгуӕкӕ куӕхугъуӕ щыӕ? Щыӕу къыщӕкӕынкъым. Зӕгуӕрым дӕ тщыц куӕдыр Уафӕ Тепщӕгъуӕм имыхъӕфмӕ,

ар апхуэдэу кышцэхтунур абы зэрыкуэфынур зэрамышцэр арактым, атіэ ахэм егъэблэгъэныгъэр цумпэм зэрашцарщ.

Хъыбарым хэта цыхуищыр дэ шапхъэ тхуэхту хъунуктым, сыту жыпэмэ ахэм языхэзми къащтактым егъэблэгъэныгъэр ики къэкиуктым хъэгъуэлыгъуэм! Ауэ хъэгъуэлыгъуэр екиуэкиащ! Апхуэдэ мыдэныгъэхэр зыпэрыхъа Зиусыхъэным зэбгретыкыр егъэблэгъэныгъэхэр дэнэки, ауэ ар дыщэпс зытегъэлъэда тхылъ лъапэктым, атіэ кыыхуеджэныгъэ кызызэрыгуэкищ: «Фыкъакиуэ!» Ики а кыыхуеджэныгъэр къэзыщта дэтхэнэми кыпэрохъэр хъэгъуэлыгъуэм деж щыпнэ быдэ щыхухаха кылытысын хуейр. Атіэ сыт? Цыхухэр кьокіуэр. Уеблэмэ гуп-гупурэ. Зэман гүэрэ текіауэ бысымым къелъагъу иджыри тысыпнэ куэд нэщіу зэрыщыпэр! Абы лыщцэм жреіэр: «Кіуэи кытегъанэхэ иджыри къэкиуэнухэр».

Мы хъыбарым цупщіу къегъэлъагъуэр иджырей ди щыпэкіэр. Уафэм деж щыпнэщ тысыпнэ нэщіхэр ики Тхъэм дыхуреджэр: «Къакиуэ, кышцыубыд уи тысыпнэр Уафэм деж. іущу щыт, щыухуэ гъащцэ мыкіуэщцым деж уи щыпнэр! Гъэзащцэ ар нобэ!»

Уафэр къэіуэтэгъуейуэ дахащэщ, ики абы кыыхэкікз Исус Христос ирегъапщэр ар хъэгъуэлыгъуэ бейм. Коринфхэм яхуигъэкіуа япэрей тхыгъэм деж (2:9) уафэм теухуауэ щыжеіэр мыпхуэдэу: **«Нэми илгъэгъуактым, тхъэкіумэми зэхихактым, цыхум и гуми къэкіактым Тхъэм яхуигъэхъэзырар Ар фыуэ къэзылгъагъухэм»**. Мы щылтэм зыри тетктым, зы тіэкіунитіэкіз уафэм хуэбгъадэ хъуну. Абдежым пхуэмыіуэтэну дахащэщ! Уафэр апхуэдизымкіз лъапнэщи, дэ блэдгъэкі хъунуктым абы дыкышыхутэн папщцэ щыпэ зы іэмали. Тхъэм и къуэ Исус кытхузэіухащ уафэм и бжэхэр ики Абы и фыгъэкіз абы дыкіуэныр нэхъ псынщцэ тхуэхуащ. Иджы псори зэлъытар дэ ди гуащцэрщ. Атіэ егъэблэгъэныгъэр къэзымышцтэнур псэкіз набгъэхэрщ, а хъыбарым хэт цыхуищцым хуэдэу.

Къегъэлыныгъэр къокіуэр Исус Христоскіз

Апостолхэм я іуэхухэр зэрыт тхылъым (2:21) къыщыдогъуэт икъукіэ псалтэ нэхъыщхьэхэр: «**Зиусыхъэным** (Исус) **и ціэр къызылу дэтхэнэри къелынуц**». Ар Уэсатыщэм и щіэгъэбыдэныгъэ нэхъыщхьэщ. Павел апостолым, Филиппы къалэм и хьэпсэм щіэсу, хъумакиуэм щепсалтэм мыпхуэдэ псалтэхэмкіз иухащ: «Зиусыхъэн Исус Христоскіз фіэщхъуныгъэ зигъэіэ, икиі укъелынуц уэри уи унагъуэ псори». (іуэху.16:31). А жыпэгъуэр кіэщіу икиі зэщіэкъуауэ щытми, абы хузэфіэкынуц цыхум и гъащіэ псор ихъуэжыныр. А жэщ дydэм хъумакиуэм зыкъиумысыжащ икиі Исусым зыхуигъэзащ.

Иджыри іэмал имыпэу тщіэн хуей зы іуэхугъуэщ мыр: Исус хуейщ дыкътришыну кіуэдыжыныгъэ мыкіуэщым, жыхъэнэмэм ухуэзышэ гъуэгум. Библием жеіэр, уафэм деж хуэдэуи, жыхъэнэмэм цыхухэр ену щыпэну. Зы щыпіэр икъукіэ телъыджэщ, адреір – шынагъуэщ. Ещанэ щыпіэ щыпэкъым. Цыхум и псэр хэкыу дакъыкътху текіа нэужь, зыми жиі-нукъым, ажал нэужьым псори иухауэ. Псори зэрекіуэкір Исус Христоскіэщ. Щыпэныгъэ мыкіуэщым дыщыпэныр зэлтытар зы цыху закъуэщ – Исус закъуэщ икиі дэ абы дызэрыхушытырэщ.

Зэгуэрым сэ цыхухэр езгъаджэу Польшэм сыщыпэт, икиі дэ дыкіуащ Освенцим дэт гъэрыпэм. Ещанэ рейхым и лъэхъэнэм шыгъуэ абдежым щекіуэкіащ къэхъукъащіэ шынагъуэ дыдэхэр. 1942 (минрэ щибгъурэ пльыщірэ епланэ) гъэм нэгъунэ мыбдежым гъуэзрэ мафіэкіэрэ ягъэкіуэдащ цыху мелуанрэ ныкъуэрэ, журтхэр нэхъыбэу. Тхыгъэм быдэу къинащ «Освенцим и жыхъэнэмэр» жыпэгъуэр. А жыпэгъуэм сэ сегупшысырт, гъуэзыр зыщцаутыппхьэу зэ щыхъэгъуэу цыху щихым нэс зыщагъэкіуэду щыта пэшым сыщыщіэ-тым. Ар шынагъуэ телъыджэ дыдэщ икиі нэгум къыщіэгъэхъэгъуейщ. Ауэ ар жыхъэнэмэ дыдэу піэрэт?

Ди зыплъыхъакиуэ гупым а гъуэз пэшхэр къаплъыхыфырт, сыту жыпэмэ абдежым иджы зыри ягъалэртэкъым икиі ягъэдзыхэртэкъым. А цыхуншагъэ щіэпхъаджэр зэпаудащ 1945 (минрэ щибгъурэ пльыщірэ етхуанэ) гъэм. Овенцим и гъуэз жыхъэнэмэр зэманым деж ухыгъэ щііэщ, атіэ Библием жыхуиіэ жыхъэнэмэр мыкіуэщіщ, енщ.

Освенцим музейм деж си плъэгъуэр тхуащ блыным къыщитхъауэ тет жорым. Зы гъэр гуэрым гъущіуінікіз блыным деж къыщритхъат гугъапэ къезыт жорыр. А сурэтыщыр, адреі гъэр куэдым яхуэдэу, щыкіуэдащ а гъуэз пэшым деж,

ауэ абы ищэрт къегъэлакӀуэ Исусыр. ИкӀи ар мы щы-
пӀэ шынагъуэм щыхэкӀуэдами, абы хузэӀухаш уафэр. АтӀэ
УэсатыщӀэм деж (пс. п. Мат.7:13; 5:29-30; 18:8) Исус Христос
тегъэчынауэ дызыщикъумэ жыхъэнэмэм цыхур къикӀынут,
кӀимынӀнуи Ӏмал лъэпкъ щыпӀэкъым. Сыт щхъэкӀэ жыпӀэмэ
жыхъэнэмэр, Освенцимым хуэмыдэу, «мэлажъэр» ену, икӀи
жыхъэнэмэм деж зыплтыхъакӀуэ кӀэщӀ тхуэщынукъым.

Уафэри апхуэдэу мыкӀуэщӀщ. Ар Тхъэм дызыхуишӀну хуей
щыпӀэщ. Абы щхъэкӀэ егъэблэгъэныгъэр къафщти фыкъы-
хуэкӀуэ Тхъэм. КъифӀуэ Тхъэм и ЦӀэр икӀи къыщывубыд ап-
хуэдэу уафэхэм деж фи щыпӀэхэр!

Зэгурым лекцэ нэужьым зы цыхубз плейтейуэ къыззуп-
щӀащ: «Ӏмал щыпӀэххэ щыпӀэныгъэ мыкӀуэщӀыр пӀалтэр
къэмысу къэплӀэщыфыну? Ар ещхъщ зыплтыхъакӀуэхэм я
купсэм!» Сэ аразы сыдэхъуащ абы: «ПӀалтэр къэмысу и щы-
пӀэр зымыгъэхъэзырами къехъулӀэнукъым. Гавай хытыгум
фыкӀуэну фыхуеймэ, гъуэгу тхылъ фиӀэн хуейщ». Ар къызз-
упщӀащ сэ: «АтӀэ гъуэгу тхылъым пӀцӀэ щӀэптын хуейкӀэ?»
– «АтӀэ, уафэм и гъуэгу тхылъым папщии – ухуейщ! Ауэ а
гъуэгу тхылъым и пӀцӀэр апхуэдизкӀэ инщи, дэ тщыщу зыми
ар хуэтынукъым. Абы пӀэрыуэр ди гуэныхъхэрщ. Тхъэм зы
гуэныхъри щыщигъэӀэкъым Езым и ТепщӀапӀэм деж. ГъащӀэ
нэужьым деж хэт щыпӀэныгъэ мыкӀуэщӀым хэту Тхъэм и уа-
фэхэм деж щыпӀэну хуейми, абы зыкӀэрихын хуейщ и гуэ-
ныхъхэр. Гуэныхъхэм уакъыхэзышыфынур гуэныхъыншэрщ
– икӀи ар Исус Христосщ. Езы закъуэрщ дыкъэзыщэхужыфы-
нур! Езым и лъымкӀэ пӀцӀэр итащ Абы, ажалыр Жорым деж
къыщӀищтӀэкӀэрэ».

АтӀэ сыт сэ злӀэжьын хуейр уафэм деж щыпӀэныгъэ мыкӀу-
эщӀыр къэслӀэщын папщӀэ? Дэ тщыщ дэтхэнэми Тхъэм
зыкъыхуегъазэр Къелыныгъэм дыкъыхуриджэу. Библием
щыщ щыпӀэ куэдым дыхураджэр Тхъэм и джэныгъэм жӀауп
еттыну:

- **«ФыхуэцӀэкъу куэбжэ зэвымкӀэ фызэрыдэхъэным».**
(Лук. 13:24)
- **«Зыкъэвумысыж, сыту жыпӀэмэ къэблэгъащ
Уафэм и ТепщӀэныгъэр»** (Мат. 4:17).
- **«Фыдыхъэ куэбжэ зэвымкӀэ, сыт щхъэкӀэ жыпӀэмэ
кӀуэдыпӀэм хуэунӀтӀа куэбжэр быхъуш икӀи гъуэ-
гур бгъуфӀэщ, икӀи куэдыр щызокӀуэр абыкӀэ, сыт
щхъэкӀэ жыпӀэмэ гъащӀэм хуэунӀтӀа куэбжэр зэвиц
икӀи гъуэгур бгъуэщ, икӀи мащӀэщ ахэр къэзыгъуэ-
тыр».** (Мат. 7:13-14).

- **«Зыщыныгъ гъащцэ ену укъызыхураджем»** (1 Тим. 7:12).
- **«Зиусхъэн Исус Христоскiэ фiэщхъуныгъэ зигъэли укъелынуш...»** (1пэху. 16:31).

А псори – икъукiэ щцэгъэбыдыхъа икiи тегъэчына егъэблэгъэныгъэхэщ, дэ къытхуэгъэза къыхуеджэныгъэхэщ. Ахэм къахош ди щытыкiэм и щыпкъагъэри, тегушхуэныгъэри икiи зэгъэтылтэкыпiэ зэрымьэри, икiи а егъэблэгъэныгъэм и жэуап тэмэм закъуэ хъуну лъэбакъуэщ мыпхуэдэу гункiэ хъуну тхьэлъэур:

«Зиусхъэн Исус, иджыри къэс сыпсэуаш, Уэ ущымылэ хуэдэу, ауэ нобэ сэ укъэсщцаш Уэ икiи япэ дыдэу зыпхуэзгъээзэну сыхуейщ Уэ тхьэлъэукiэ. Иджы апхуэдэ къабзэуи сощцэр зэрыщыпэр жэнэтри жыхъэнэмэри. Сынолъэу Уэ си гуэныхъэмрэ Уэркiэ фiэщхъуныгъэ зэрызымынамрэ сахуээзмэ жыхъэнэмэм сыкъебгъэлыну. Сэ иджыпсту сиэр зы хъуапсапiэщ – зэгуэрым уафэхэм сыктышщыхутэу Уэ ену абдежым сыщыуигъусэну. Сэ сощцэр си ццэрыуагъэкии сыт хуэдэ си гуэхушцафэкии Уафэхэм деж щыпiэпiэ къызэрызымылтэщыфынур, Ауэ Уэркiэ фiэщхъуныгъэ сиэм къызэрысхуэуиыхынур Уафэм хуэкиуэ гъэуэгур. Сыт щхъэкиэ жыпiэмэ Уэ фыуэ сыктыболъагъу, сыт щхъэкиэ жыпiэмэ Уэ сэ щхъэкиэ утелыхъаш жорым, Уэ къэпщтащ си гуэныхъэр икiи Уи ажалымкiэ сэ сыкъэпщцэхужаш. Сэ фышццэ Уэ пхузошщыр абы папщцэ. Уэ уолъагъу си гуэныхъ псори – сыктызэралъхурэ щышццэдзауэ иджыпсту нэгъунэ. Уэ уошцэр си гъащцэ псом и кiуэцкiэ злэжъа гуэныхъ псори: сэ сцыхуж псори, сэ куэд щцауэ сщыгъупщэжахэри. Уэ уошцэр сэ щхъэкиэ псори. Уэркiэ нахуэщ си гум щыхъэ псори: ирехъу ар гуфiэгъуэ е гуiэгъуэ, аразыныгъэ е гуктыдэжыншагъэ. Уэ Уи пащхъэм деж сэ тхылъ зэухам сыхуэдэщ. Сэ сызэрыщытам хуэдэу икiи иджыри къэс сызэрыпсэуам хуэдэу сэ сиувэ хъунуктым Уи пащхъэми Тхъэ псэум и пащхъэми, икiи сы-

Профессор, техникэ щэныгъэхэм
я доктор Вернер Гитт.

Nr. 120-70: Circassian (Cyrillic), edition 2021